

PRVNÍ POKRAČOVATELÉ KOSMOVI

Za první pokračovatele Kosmovi považujeme dva anonymní autory z 12. století, a sice Kanovníka Vyšehradského a Mnicha Sázavského. Oba autoři navázali nejen na Kosmovu Kroniku Čechů, ale popsali i historii jejich působišť.

Kanovník Vyšehradský

Jedná se o nejstarší pokračování Kosmovy Kroniky, autor na ni navazuje rokem 1126 a končí 1142. Dílo bylo napsáno ve dvou fázích, v první autor zaznamenává události do roku 1130, práci přerušil a vrátil se k ní v roce 1141, kdy uplynulé události zpětně dopsal. Tzn. že se věnoval především vládě Soběslava I. a následně prvním rokem panování Vladislava II. Rok 1142 byl dopsán dodatečně po smrti autora (vypravování o odboji znojemského úředního knížete Konráda). Velká informovanost autora nasvědčuje, že musel mít postavení u dvora. Byl pravděpodobně české národnosti, neboť zná dobře místní zvyky, projevuje úctu k českým světcům a má radost z událostí, Čechům příznivým. Zajímavostí je autorův zájem o astronomii. Dílo se zachovalo v pěti rukopisech, nejstarší rukopis z roku 1343 je rukopis dražický.

Dříve byl za autora považován kanovník pražské kapituly, to bylo Františkem Palackým odmítnuto ve prospěch K. Vyšehradského. Na začátku 20. stol. proběhlo několik diskusí mezi Václavem Novotným a Adolfem Bachmanem, ovšem bez výsledku. Problematiku oživil Lukáš Retinger ve své studii, zda Kanovník Vyšehradský skutečně psal na Vyšehradě, z ní se dovídáme, že s největší pravděpodobností byl autorem kanovník kapituly u kostela sv. Víta na pražském hradě.

Mnich Sázavský

Zatímco Kanovník Vyšehradský navazuje na Kosmovu Kroniku, Mnich Sázavský se vrací a doplňuje historii kláštera mezi léty 1030–1126. Jedná se tedy o dějiny především klášterní a o první doloženou klášterní kroniku na našem území. Dále pokračoval od roku 1126 do r. 1162, tedy doby panování knížete Soběslava I. a Vladislava II. V roce 1157 je kronika přerušena rukopisným mezinázvem „De probitate Wladislai regis et fratris eis Theobaldi ducis—O šlechtivosti krále Wladislava a bratra jeho knížete Děpolta“. Kronika byla sepsána v letech 1173–1176, je tedy o téměř třicet let mladší než letopis Vyšehradský. Po dlouhých sporech historikové došli k závěru, že dílo bylo sepsáno jediným autorem. Dochovali se pouze dva rukopisy, a sice Drážďanský ze 12–13. století, téměř celý zničený za druhé světové války (obsahoval doplněnou Kosmovu Kroniku s pokračováním) a Vídeňský, který je jeho opisem (dnes uložen v Národní knihovně ve Vídni).

Literatura

Nechutová, Jana: *Latinská literatura českého středověku do roku 1400*. Praha 2000. s. 73–74.

Kolektiv autorů: *Pokračovatelé Kosmovi*. překl. K. Hrdina, V.V. Tomek, M. Bláhová.

Praha 1974

Retinger, Lukáš: *Psal tzv. Kanovník vyšehradský opravdu na Vyšehradě? První Kosmův pokračovatel v kontextu dějepisectví přemyslovského věku*. Český časopis historický 113, 2015, s. 635–668.

Edice

Kanovník Vyšehradský. FRB II. Ed. Josef Emler. Praha 1874, s. 201–237.

(dostupné online:

https://sources.cms.flu.cas.cz/src/index.php?s=v&action=jdi&cat=11&bookid=1119&page=201&action_button.x=0&action_button.y=0)

Mnich Sázavský. FRB II. Ed. Josef Emler. Praha 1874, s. 238–269.

(dostupné online:

https://sources.cms.flu.cas.cz/src/index.php?s=v&action=jdi&cat=11&bookid=1119&page=238&action_button.x=0&action_button.y=0)